

Suvestinė redakcija nuo 2016-07-30 iki 2017-12-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2006, Nr. [81-3231](#), i. k. 1062210ISAK0003-297

Nauja redakcija nuo 2011-10-09:

Nr. [3-578](#), 2011-09-29, Žin. 2011, Nr. 121-5731 (2011-10-08) ; Žin. 2011, Nr. 123-5846 (2011-10-13), i. k. 1112210ISAK0003-578

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO EISMO SAUGOS VALDYMO SISTEMŲ
REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO**

2006 m. liepos 17 d. Nr. 3-297
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi, taikydamas 2010 m. gruodžio 9 d. Komisijos reglamentą Nr. 1158/2010/ES dėl bendrojo saugos būdo, skirtą įvertinti, kaip laikomasi reikalavimų geležinkelių saugos sertifikatui gauti (OL 2010 L 326, p. 11), ir 2010 m. gruodžio 10 d. Komisijos reglamentą Nr. 1169/2010/ES dėl bendrojo saugos būdo, skirtą įvertinti, kaip laikomasi reikalavimų įgaliojimams geležinkelių saugos srityje gauti (OL 2010 L 327, p. 13), įgyvendindamas 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/49/EB dėl saugos Bendrijos geležinkeliuose ir iš dalies pakeičiančios Tarybos direktyvą 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo bei Direktyvą 2001/14/EB dėl geležinkelio infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ir saugos sertifikavimo (Saugos geležinkeliuose direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 8 tomas, p. 227), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 27 d. Komisijos direktyva 2009/149/EB (OL 2009 L 313, p. 65), 9 straipsnį bei III priedą, 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvą 2007/59/EB dėl traukinių mašinistų, valdančių lokomotyvus ir traukinius geležinkelių sistemoje Bendrijos teritorijoje, sertifikavimo (OL 2007 L 315, p. 51), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. birželio 24 d. Komisijos direktyva 2014/82/ES (OL 2014 L 184, p. 11) ir 2016 m. birželio 1 d. Komisijos direktyva 2016/882/ES, kuria iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/59/EB nuostatos dėl kalbos mokėjimo (OL 2016 L 146, p. 22), ir taikydamas Europos Komisijos 2012 m. lapkričio 14 d. sprendimą Nr. 2012/757/EB dėl Europos Sąjungos traukinių eismo organizavimo ir valdymo posistemio techninės sąveikos specifikacijos, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2007/756/EB (OL 2012 L 345, p. 1),

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3-539](#), 2013-10-16, Žin., 2013, Nr. 110-5457 (2013-10-19), i. k. 1132210ISAK0003-539

Nr. [3-258\(1.5 E\)](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09726

Nr. [3-266\(1.5 E\)](#), 2016-07-28, paskelbta TAR 2016-07-29, i. k. 2016-21106

1. T v i r t i n u Geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemų reikalavimų aprašą (pridedu).

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

2. N u s t a t a u, kad geležinkelio įmonės (vežėjai) ir geležinkelių infrastruktūros valdytojai privalo užtikrinti, kad traukinio mašinistų, kuriems iki 2011 m. rugsėjo 1 d. buvo išduoti dokumentai, kuriais suteikiama teisė valdyti geležinkelių riedmenis, sveikatos patikrinimai ir šių mašinistų teorinės ir praktinės profesinės žinios ir gebėjimai būtų tikrinami vadovaujantis šiuo įsakymu tvirtinamo Geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemų reikalavimų aprašo nustatyta tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

3. N u s t a t a u, kad traukinio mašinistų, kuriems dokumentai, kuriais suteikiama teisė valdyti geležinkelių riedmenis, buvo išduoti nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d., sveikata, teorinės ir praktinės profesinės žinios atitinka nuo 2016 m. sausio 1 d. traukinio mašinistams taikomus reikalavimus, o traukinio mašinistų, kuriems dokumentai, kuriais suteikiama teisė valdyti geležinkelių riedmenis, buvo išduoti nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. iki šio įsakymo įsigaliojimo, gebėjimai atitinka nuo šio įsakymo įsigaliojimo traukinio mašinistams taikomus reikalavimus.

Papildyta punktu:

Nr. [3-433\(1.5 E\)](#), 2015-10-20, paskelbta TAR 2015-10-20, i. k. 2015-15770

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-266\(1.5 E\)](#), 2016-07-28, paskelbta TAR 2016-07-29, i. k. 2016-21106

L. E. SUSISIEKIMO MINISTRO PAREIGAS

PETRAS ČĖSNA

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2006 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. 3-297
(Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2011 m. rugsėjo 29 d. įsakymo
Nr. 3-578 redakcija)

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO EISMO SAUGOS VALDYMO SISTEMŲ REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [3-266\(1.5 E\)](#), 2016-07-28, paskelbta TAR 2016-07-29, i. k. 2016-21106

1. Geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemų reikalavimų apraše (toliau – Aprašas) nustatomi geležinkelio įmonių (vežėjų), įmonių, kurios atlieka manevravimą ir (ar) važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos, ir geležinkelių infrastruktūros valdytojų eismo saugos valdymo sistemų reikalavimai.

Įmonėms, kurios atlieka manevravimą ir (ar) važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos, *mutatis mutandis* taikomi Apraše geležinkelio įmonėms (vežėjams) nustatyti reikalavimai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-539](#), 2013-10-16, Žin., 2013, Nr. 110-5457 (2013-10-19), i. k. 1132210ISAK0003-539

2. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai) privalo užtikrinti, kad jų sudarytuose traukinio mašinisto sertifikatų sąrašuose duomenys būtų kaupiami ir nuolat atnaujinami, vadovaujantis 2009 m. spalio 29 d. Europos Komisijos sprendimu 2010/17/EB patvirtinti pagrindinius traukinio mašinisto pažymėjimų ir papildomų sertifikatų, numatytų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2007/59/EB, registrų parametrus (OL 2010 L 8, p. 17), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu (Žin., 1996, Nr. [63-1479](#); 2008, Nr. [22-804](#)) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų tvarkymą ir naudojimą. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai), išdavę traukinio mašinisto sertifikatus, traukinio mašinisto sertifikatų sąrašuose privalo kaupti duomenis apie traukinio mašinisto sertifikatų išdavimą, galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą, pakeitimą, taip pat duomenis apie prarastus, pamestus, pavogtus ar sunaikintus traukinio mašinisto sertifikatus bei valstybinės kalbos mokėjimo, profesinių žinių ir gebėjimų periodinius patikrinimus. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai) privalo informuoti Valstybinę geležinkelio inspekciją prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Inspekcija) apie jų traukinio mašinisto sertifikatų sąrašuose kaupiamus duomenis bei jų pakeitimus. Ši informacija Inspekcijai privalo būti pateikta ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo duomenų įrašymo ar pakeitimo geležinkelių infrastruktūros valdytojų ir geležinkelio įmonių (vežėjų) tvarkomuose traukinio mašinisto sertifikatų sąrašuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

3. Šiame Apraše vartojamos sąvokos paaiškintos Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

II. SKYRIUS

REIKALAVIMAI EISMO SAUGOS VALDYMO SISTEMOMS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [3-266\(1.5 E\)](#), 2016-07-28, paskelbta TAR 2016-07-29, i. k. 2016-21106

4. Geležinkelio įmonės (vežėjo) eismo saugos valdymo sistemos turi atitikti kriterijus, nustatytus 2010 m. gruodžio 9 d. Komisijos reglamento Nr. 1158/2010/ES dėl bendrojo saugos būdo, skirtą įvertinti, kaip laikomasi reikalavimų geležinkelių saugos sertifikatui gauti (OL 2010 L 326, p. 11), II priede.

5. Geležinkelių infrastruktūros valdytojų eismo saugos valdymo sistemos turi atitikti kriterijus, nustatytus 2010 m. gruodžio 10 d. Komisijos reglamento Nr. 1169/2010/ES dėl bendrojo saugos būdo, skirtą įvertinti, kaip laikomasi reikalavimų įgaliojimams geležinkelių saugos srityje gauti (OL 2010 L 327, p. 13), II priede.

6. Geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistema (toliau – SVS) turi atitikti geležinkelio įmonės (vežėjo) ar geležinkelių infrastruktūros valdytojo vykdomos veiklos rūšį ir mastą.

7. SVS turi užtikrinti, kad būtų kontroliuojama rizika, susijusi su geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar geležinkelio įmonės (vežėjo) veikla, taip pat su geležinkelių infrastruktūros techninės priežiūros teikimu ir medžiagų ar geležinkelių riedmenų tiekimu, bei rizika, susijusi su rangovų veikla. Geležinkelio įmonės (vežėjai) ir geležinkelių infrastruktūros valdytojai, rengdami SVS, taip pat turi atsižvelgti į riziką, galinčią atsirasti dėl jų darbuotojų, klientų ar geležinkelių transporto paslaugų vartotojų ir kitų asmenų veiklos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-804](#), 2012-12-10, Žin., 2012, Nr. 145-7490 (2012-12-14), i. k. 1122210ISAK0003-804

8. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai), rengdamos SVS, privalo užtikrinti, kad jos apimtų šio Aprašo III ir IV skyriuose nurodytas priemones.

9. Geležinkelių infrastruktūros valdytojų ir geležinkelio įmonių (vežėjų) parengtos SVS turi būti įvertintos išduodant saugos sertifikato A dalį geležinkelio įmonėms (vežėjams) ir įgaliojimus eismo saugos srityje geležinkelių infrastruktūros valdytojams, vadovaujantis Geležinkelio įmonių (vežėjų) ir geležinkelių infrastruktūros valdytojų saugos sertifikavimo taisyklių, kurias tvirtina Lietuvos Respublikos susisiekimo ministras, nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-258\(1.5 E\)](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09726

10. SVS priemonės turi būti dokumentuotos.

10¹. Geležinkelių infrastruktūros valdytojams rengiant SVS aprašą rekomenduojama vadovautis Valstybinės geležinkelio inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Inspekcija) parengtu pavyzdiniu geležinkelių infrastruktūros valdytojo SVS aprašu, kurį galima atsisiųsti iš Geležinkelių transporto valstybinės priežiūros informacinės sistemos (toliau – VGI IS).

Papildyta punktu:

Nr. [3-539](#), 2013-10-16, Žin., 2013, Nr. 110-5457 (2013-10-19), i. k. 1132210ISAK0003-539

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

III. SKYRIUS GELEŽINKELIO ĮMONIŲ (VEŽĖJŲ) EISMO SAUGOS VALDYMO SISTEMŲ PRIEMONĖS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [3-266\(1.5 E\)](#), 2016-07-28, paskelbta TAR 2016-07-29, i. k. 2016-21106

11. Geležinkelio įmonės (vežėjai), rengdamos SVS, turi:

11.1. nustatyti geležinkelio įmonės (vežėjo) darbuotojų atsakomybės priemones;

11.2. nustatyti geležinkelio įmonės (vežėjo) vadovo vykdomos darbuotojų įvairių lygių kontrolės priemonės, kuriomis skirstomi, stebimi ir vertinami geležinkelio įmonės (vežėjo) ištekčiai;

11.3. užtikrinti darbuotojų ir jų atstovų dalyvavimo priemones kuriant saugos kultūrą, įgyjant darbuotojų pasitikėjimą, skatinant darbuotojų ir darbdavių bendradarbiavimą, abipusę paramą ir pritarimą;

11.4. parengti nuolatinės SVS tobulinimo priemones ir nurodyti, kaip bus užtikrinamas šių priemonių vykdymas;

11.5. nustatyti rizikos, susijusios su geležinkelio įmonės (vežėjo) veikla, kontrolės priemonės;

11.6. nustatyti rizikos, susijusios su geležinkelių riedmenų technine priežiūra ir medžiagų ar riedmenų tiekimu, kontrolės priemonės;

11.7. nustatyti rizikos, susijusios su rangovų ir tiekėjų veikla, kontrolės priemonės;

11.8. nustatyti rizikos, galinčios atsirasti dėl kitų asmenų veiklos, kontrolės priemonės;

11.9. nustatyti geležinkelio įmonės (vežėjo) saugos politiką, su kuria turi būti supažindinti visi darbuotojai;

11.10. nustatyti geležinkelio įmonės (vežėjo) kokybinius ir kiekybinius geležinkelių transporto eismo saugos tikslus, kuriais būtų gerinama eismo sauga, jų pasiekimo planus, priemones ir tvarką;

11.11. nustatyti tvarką, siekiant užtikrinti, kad visą įrangos naudojimo ir geležinkelių transporto veiklos vykdymo laikotarpį būtų laikomasi teisės aktų (įstatymų, techninės sąveikos specifikacijų, nacionalinių eismo saugos taisyklių) reikalavimų ir kitų geležinkelių riedmenų techninių bei eksploatavimo standartų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-804](#), 2012-12-10, *Žin.*, 2012, Nr. 145-7490 (2012-12-14), i. k. 1122210ISAK0003-804

11.12. nustatyti rizikos vertinimo ir rizikos kontrolės priemonių įgyvendinimo tvarką ir būdus, kai dėl pasikeitusių veiklos sąlygų arba dėl naujų medžiagų tiekimu atsiranda rizika geležinkelių infrastruktūrai arba geležinkelių transporto veiklai vykdyti;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-804](#), 2012-12-10, *Žin.*, 2012, Nr. 145-7490 (2012-12-14), i. k. 1122210ISAK0003-804

11.13. nustatyti darbuotojų mokymo programas ir sistemas, kurios padėtų užtikrinti ir ugdyti darbuotojų kompetenciją ir darbuotojų gebėjimą atlikti atitinkamas užduotis;

11.14. nustatyti pasikeitimo informaciją apie geležinkelių transporto eismo įvykius, katastrofas, riktus ir kitą svarbią informaciją priemones geležinkelio įmonės (vežėjo) infrastruktūroje ir su kitomis geležinkelio įmonėmis (vežėjais);

11.15. nustatyti tvarką, skirtą užtikrinti, kad visa aktuali saugos informacija būtų tiksli, išsami, nuosekli, lengvai suprantama, prieinama, tinkamai atnaujinama ir dokumentuojama bei nustatyti šios informacijos valdymo būdus;

11.16. nustatyti pranešimo apie geležinkelių transporto eismo įvykius, katastrofas, riktus tvarką, jų tyrimo bei analizavimo procedūrų eigą ir prevencines priemones;

11.17. nustatyti ir suderinti su atitinkamomis valdžios institucijomis veiksmų planus, įspėjimų ir informacijos teikimo tvarką avariniais atvejais;

11.18. nustatyti SVS periodinio vidaus audito tvarką. Rengiant vidaus audito tvarką, rekomenduojama atsižvelgti į Europos geležinkelių agentūros parengtą Eismo saugos valdymo sistemų sukūrimo ir taikymo gidą „Internal Audit“ ir Inspekcijos parengtas rekomendacijas dėl SVS vidaus audito reikalavimų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-539](#), 2013-10-16, *Žin.*, 2013, Nr. 110-5457 (2013-10-19), i. k. 1132210ISAK0003-539

11.19. parengti traukinio mašinistų sveikatos atitikties reikalavimams kontrolės sistemą, kuri užtikrintų Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatytų traukinio mašinistų sveikatos reikalavimų įgyvendinimą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

11.20. sukurti ir numatyti traukinio mašinisto darbo stebėjimo sistemą ir priemones, kurių jie imsis, jeigu kultų abejonių dėl traukinio mašinisto kompetencijos valdyti geležinkelių riedmenis ir tolesnio traukinio mašinisto sertifikato galiojimo;

11.21. nustatyti asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatus, mokymo priemones, kurios turi atitikti šio Aprašo 1 priede nustatytus reikalavimus;

11.22. nustatyti asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatus, egzaminavimo priemones, kurios turi atitikti šio Aprašo 2 priede nustatytus reikalavimus;

11.23. nustatyti traukinio mašinisto sertifikavimo tvarką, kuri turi atitikti šio Aprašo 3 priede nustatytus reikalavimus;

11.24. sukurti ir nustatyti geležinkelių riedmenų techninės priežiūros priemones, atitinkančias Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo reikalavimus;

11.25. atlikti saugos valdymo procesų ir procedūrų stebėseną taip, kaip nustatyta 2012 m. lapkričio 16 d. Europos Komisijos reglamente Nr. 1078/2012 dėl bendrojo stebėsenos saugos būdo, kurį, gavę saugos sertifikatą arba saugos įgaliojimus, taiko geležinkelio įmonės ir infrastruktūros valdytojai, taip pat už techninę priežiūrą atsakingi subjektai (toliau – Reglamentas Nr. 1078/2012).

Papildyta punktu:

Nr. [3-539](#), 2013-10-16, *Žin.*, 2013, Nr. 110-5457 (2013-10-19), i. k. 1132210ISAK0003-539

11.26. sukurti traukinio mašinistų darbo stebėsenos sistemą, kuri užtikrintų, kad traukinio mašinistai nuolat atitiks Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme nustatytus kvalifikacinius reikalavimus;

Papildyta punktu:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

11.27. nustatyti priemones, kurios užtikrintų, kad trečiųjų šalių traukinio mašinistai, kuriuos geležinkelio įmonė (vežėjas) pasitelkia keleivių, krovinių ir (ar) bagažo vežimo veiklai pasienio geležinkelio linijose vykdyti, būtų susipažinę su Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais traukinių eismą ir geležinkelių transporto eismo saugą, ir išmanyti šių geležinkelio linijų ypatumus;

Papildyta punktu:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

11.28. nustatyti konkrečias savo darbuotojų, kurių darbas tiesiogiai arba netiesiogiai susijęs su geležinkelių transporto eismu ir kurių žinios turi būti tikrinamos, pareigybes.

Papildyta punktu:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

IV. SKYRIUS

GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪROS VALDYTOJŲ EISMO SAUGOS VALDymo SISTEMŲ PRIEMONĖS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [3-266\(1.5 E\)](#), 2016-07-28, paskelbta TAR 2016-07-29, i. k. 2016-21106

12. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai, rengdami SVS, turi atsižvelgti į geležinkelių tinkle veikiančių geležinkelio įmonių (vežėjų) veiklą ir sudaryti sąlygas, kad jos veiktų, vadovaudamosi techninės sąveikos specifikacijomis ir nacionalinėmis eismo saugos taisyklėmis bei pagal jų saugos sertifikate nurodytas sąlygas ir įpareigojimus. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai turi užtikrinti, kad SVS geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir visų jo geležinkelių infrastruktūroje veikiančių geležinkelio įmonių avarinių atvejų tyrimo procedūros būtų suderintos tarpusavyje.

13. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai, rengdami SVS, turi:

- 13.1. nustatyti geležinkelių infrastruktūros valdytojo darbuotojų atsakomybės priemonės;
- 13.2. nustatyti geležinkelio įmonės (vežėjo) vadovo vykdomos darbuotojų įvairių lygių kontrolės priemonės, kuriomis skirstomi, stebimi ir vertinami geležinkelio įmonės (vežėjo) ištekliai;
- 13.3. užtikrinti darbuotojų ir jų atstovų dalyvavimo priemonės kuriant saugos kultūrą, įgyjant darbuotojų pasitikėjimą, skatinant darbuotojų ir darbdavių bendradarbiavimą, abipusę paramą ir pritarimą;
- 13.4. parengti nuolatinės SVS tobulinimo priemonės ir nurodyti, kaip bus užtikrinamas šių priemonių vykdymas;
- 13.5. nustatyti rizikos, susijusios su geležinkelių infrastruktūros valdytojo veikla, kontrolės priemonės;
- 13.6. nustatyti rizikos, susijusios su geležinkelių riedmenų technine priežiūra ir medžiagų ar riedmenų tiekimu, kontrolės priemonės;
- 13.7. nustatyti rizikos, susijusios su rangovų ir tiekėjų veikla, kontrolės priemonės;
- 13.8. nustatyti rizikos, galinčios atsirasti dėl kitų asmenų veiklos, kontrolės priemonės;
- 13.9. nustatyti geležinkelių infrastruktūros valdytojo saugos politiką, su kuria turi būti supažindinti visi darbuotojai;
- 13.10. nustatyti geležinkelių infrastruktūros valdytojo kokybinius ir kiekybinius geležinkelių transporto eismo saugos tikslus, kuriais būtų gerinama eismo sauga, jų pasiekimo planus ir tvarką;
- 13.11. nustatyti tvarką, siekiant užtikrinti, kad naudojant įrangą ir geležinkelių infrastruktūrą būtų laikomasi teisės aktų (įstatymų, techninės sąveikos specifikacijų, nacionalinių eismo saugos taisyklių) reikalavimų ir kitų geležinkelių infrastruktūros techninių bei eksploatavimo standartų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-804](#), 2012-12-10, *Žin.*, 2012, Nr. 145-7490 (2012-12-14), i. k. 1122210ISAK0003-804

- 13.12. nustatyti rizikos vertinimo ir rizikos kontrolės priemonių įgyvendinimo tvarką ir būdus, kai dėl pasikeitusių veiklos sąlygų arba dėl naujų medžiagų tiekimo atsiranda rizika geležinkelių infrastruktūrai arba geležinkelių transporto veiklai vykdyti;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-804](#), 2012-12-10, *Žin.*, 2012, Nr. 145-7490 (2012-12-14), i. k. 1122210ISAK0003-804

- 13.13. nustatyti darbuotojų mokymo programas ir sistemas, kurios padėtų užtikrinti ir ugdyti darbuotojų kompetenciją ir darbuotojų gebėjimą atlikti atitinkamas užduotis;
- 13.14. nustatyti pasikeitimo informacija apie geležinkelių transporto eismo įvykius, katastrofas, riktus ir kita svarbia informacija priemonės geležinkelių infrastruktūros valdytojo viduje ir tarp kitų geležinkelio įmonių (vežėjų) bei geležinkelių infrastruktūros valdytojo;
- 13.15. nustatyti tvarką, skirtą užtikrinti, kad visa aktuali saugos informacija būtų tiksli, išsami, nuosekli, lengvai suprantama, prieinama, tinkamai atnaujinama ir dokumentuojama, bei nustatyti šios informacijos valdymo būdus;
- 13.16. nustatyti pranešimo apie geležinkelių transporto eismo įvykius, katastrofas, riktus tvarką, jų tyrimo bei analizavimo procedūrų eigą ir prevencines priemonės;
- 13.17. nustatyti ir suderinti su atitinkamomis valdžios institucijomis veiksmų planus, įspėjimų ir informacijos teikimo tvarką avariniais atvejais;
- 13.18. nustatyti SVS periodinio vidaus audito tvarką. Rengiant vidaus audito tvarką, rekomenduojama atsižvelgti į Europos geležinkelių agentūros parengtą Eismo saugos valdymo sistemų sukūrimo ir taikymo gidą „Internal Audit“ ir Inspekcijos parengtas rekomendacijas dėl SVS vidaus audito reikalavimų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-539](#), 2013-10-16, *Žin.*, 2013, Nr. 110-5457 (2013-10-19), i. k. 1132210ISAK0003-539

- 13.19. nustatyti geležinkelių infrastruktūros projektų vykdymo užtikrinimo priemonės, kurios užtikrintų geležinkelių transporto eismo saugą;
- 13.20. nustatyti geležinkelių infrastruktūros valdymo ir eksploatavimo priemonės, kurios užtikrintų geležinkelių transporto eismo saugą;

13.21. užtikrinti geležinkelių infrastruktūros techninės priežiūros paslaugų teikimo ir medžiagų tiekimo, užtikrinant geležinkelių transporto eismo saugą, priemones;

13.22. nustatyti eismo kontrolės ir signalizacijos sistemos techninės priežiūros ir eksploatavimo priemones;

13.23. parengti traukinio mašinistų sveikatos atitikties reikalavimams kontrolės sistemą, kuri užtikrintų Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatytų traukinio mašinistų sveikatos reikalavimų įgyvendinimą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

13.24. sukurti ir numatyti traukinio mašinisto darbo stebėjimo sistemą ir priemones, kurių jie imsis, jeigu kiltų abejonių dėl traukinio mašinisto kompetencijos valdyti geležinkelių riedmenis ir tolesnio traukinio mašinisto sertifikato galiojimo;

13.25. nustatyti asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatą, mokymo priemones, kurios turi atitikti šio Aprašo 1 priede nustatytus reikalavimus;

13.26. nustatyti asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatą, egzaminavimo priemones, kurios turi atitikti šio Aprašo 2 priede nustatytus reikalavimus;

13.27. nustatyti traukinio mašinisto sertifikavimo tvarką, kuri turi atitikti šio Aprašo 3 priede nustatytus reikalavimus;

13.28. atlikti saugos valdymo procesų ir procedūrų stebėseną taip, kaip nustatyta Reglamente Nr. 1078/2012;

Papildyta punktu:

Nr. [3-539](#), 2013-10-16, Žin., 2013, Nr. 110-5457 (2013-10-19), i. k. 1132210ISAK0003-539

13.29. sukurti traukinio mašinistų darbo stebėsenos sistemą, kuri užtikrintų, kad traukinio mašinistai nuolat atitiks Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme nustatytus kvalifikacinius reikalavimus;

Papildyta punktu:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

13.30. nustatyti konkrečias savo darbuotojų, kurių darbas tiesiogiai arba netiesiogiai susijęs su geležinkelių transporto eismu ir kurių žinios turi būti tikrinamos, pareigybes.

Papildyta punktu:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

Geležinkelių transporto eismo saugos valdymo
sistemų reikalavimų aprašo
1 priedas

**ASMENŲ, PAGEIDAUJANČIŲ GAUTI TRAUKINIO MAŠINISTO SERTIFIKATUS,
MOKYMO PRIEMONĖS**

1. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai) privalo parengti, patvirtinti ir paskelbti savo interneto tinklalapiuose bei kitose informacijos priemonėse asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatą, mokymo programą, pagal kurią tikrinamos traukinio mašinisto žinios ir gebėjimai, atitinkančią šio priedo 2 punkte nurodytus reikalavimus. Traukinio mašinistus, pageidaujančius gauti traukinio mašinisto sertifikatą, moko Inspekcijos pripažintas traukinio mašinistų mokymo centras.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

2. Traukinio mašinisto mokymo programa turi atitikti šiuos reikalavimus:

2.1. Asmenys, pageidaujantys gauti traukinio mašinisto sertifikatą, baigę šią mokymo programą (toliau – asmenys), prieš išvykdami į darbą, privalo gebėti:

2.1.1. surinkti reikiamus dokumentus (formuliarą, traukinio mašinisto pažymėjimą, traukinio mašinisto žurnalą) ir teisės aktuose ar geležinkelio įmonės (vežėjo) ar geležinkelių infrastruktūros valdytojo dokumentuose nurodytas priemones bei būtiną įrangą;

2.1.2. patikrinti traukos priemonės veikimą (atlikti traukos priemonės techninę patikrą);

2.1.3. patikrinti traukos priemonės dokumentuose esančius įrašus ir juos papildyti trūkstama informacija;

2.1.4. atlikdami nustatytus bandymus ir testus įsitikinti, kad traukos priemonė veikia tinkamai ir kad veikia saugos įrangą;

2.1.5. perduodami lokomotyvą ar pradėdami kelionę, patikrinti, ar yra ir ar veikia privaloma apsaugos ir saugos įrangą;

2.1.6. atlikti teisės aktuose ir geležinkelio įmonės (vežėjo) ar geležinkelių infrastruktūros valdytojo instrukcijose nustatytos techninės priežiūros veiksmus.

2.2. Asmenys, siekdami valdyti lokomotyvą, privalo žinoti visus valdymo įtaisus ir indikatorius, pirmiausia tuos, kurie yra susiję su:

2.2.1. traukos sistema;

2.2.2. stabdžių sistema;

2.2.3. geležinkelių transporto eismo saugą užtikrinančiomis priemonėmis.

2.3. Asmenys, siekdami nustatyti geležinkelių riedmenų gedimus, norėdami pranešti apie juos bei nustatyti, kaip juos pašalinti ir kokių veiksmų imtis tam tikrais atvejais, turi išmanyti:

2.3.1. mechaninę sandarą ir veikimo principus;

2.3.2. pakabų konstrukciją ir sankabos įrangą;

2.3.3. važiuoklės mechanizmą;

2.3.4. saugos įrangą;

2.3.5. degalų tiekimo sistemą, dujų išmetimo įrangą;

2.3.6. geležinkelių riedmenų vidinį ir išorinį ženklumą, ypač vežant pavojinguosius krovinius naudojamus simbolius;

2.3.7. kelionės registravimo sistemas (eismo saugos duomenų šifravimas, greitmačio parodymai);

2.3.8. elektros ir pneumatines sistemas;

2.3.9. srovės imtuvo ir aukštos įtampos sistemas;

2.3.10. ryšio priemones (radijo ryšį tarp traukinio ir dispečerio bei kitas);

2.3.11. važiavimo numatytais maršrutais sąlygas;

2.3.12. konstrukcines geležinkelių riedmenų dalis, jų paskirtį ir specifinius vagonų įrengimus, ypač traukinio valdymo sistemą, kai stabdoma išleidžiant orą iš pagrindinės stabdymo vamzdžių

sistemos;

2.3.13. stabdžių sistemos veikimo ypatumus;

2.3.14. specifines traukos priemonių dalis;

2.3.15. traukos grandinę, variklius ir pavaras.

2.4. Asmenys, siekdami patikrinti stabdžius, privalo gebėti:

2.4.1. prieš išvykimą patikrinti ir apskaičiuoti, ar traukinio stabdymo galingumas atitinka stabdžių ribines reikšmes, numatytas tiems geležinkelio keliams ir nurodytas geležinkelių riedmenų dokumentuose;

2.4.2. patikrinti, ar veikia geležinkelių riedmenų stabdžių sistema ar jos komponentai prieš važiavimą ir važiuojant.

2.5. Asmenys, siekdami nustatyti valdymo būdą ir traukinio didžiausią leistiną greitį, atsižvelgiant į geležinkelio kelių savybes, privalo:

2.5.1. vykdyti nurodymus, pateiktus jiems prieš išvykimą;

2.5.2. gebėti nustatyti važiavimo būdą ir traukinio didžiausią leistiną greitį atsižvelgdami į greičio apribojimus, oro sąlygas ar bet kokią naudojamą signalizaciją.

2.6. Asmenys, siekdami valdyti traukinį negadinant įrangos ar geležinkelių riedmenų, privalo gebėti:

2.6.1. naudoti visas turimas valdymo priemones, laikydamiesi galiojančių reikalavimų;

2.6.2. valdyti traukinį, atsižvelgdami į sukibimo ir galingumo apribojimus;

2.6.3. naudoti stabdžius greičiui mažinti ir traukiniui sustabdyti tausodami geležinkelių riedmenis ir įrangą.

2.7. Asmenys, siekdami nustatyti gedimus, privalo:

2.7.1. gebėti pastebėti neįprastus reiškinius, susijusius su traukinio veikimu (pvz.: pašalinius garsus užvedus vidaus degimo variklį);

2.7.2. gebėti apžiūrėti traukinį ir nustatyti gedimų požymius, juos skirti ir reaguoti atsižvelgdami į jų santykinę svarbą bei bandyti juos pataisyti, visada teikdami pirmenybę geležinkelių transporto eismo ir žmonių saugai;

2.7.3. žinoti ir gebėti naudotis turimomis apsaugos ir ryšio priemonėmis.

2.8. Asmenys, geležinkelių transporto eismo įvykių, gaisrų ir įvykių, kurių metu nukenčia žmonės, atvejais, privalo:

2.8.1. įvykus geležinkelių transporto eismo įvykiui, kurio metu nukenčia traukinyje esantys žmonės, gebėti imtis traukinio apsaugos priemonių ir pakviesti pagalbą;

2.8.2. gebėti nustatyti, ar traukiniu vežami pavojingieji kroviniai ir juos rasti pagal traukinio dokumentus ir vagonų sąrašą;

2.8.3. žinoti ir įvykdyti avarinės situacijos atveju taikytinas traukinio evakuacijos procedūras.

2.9. Asmenys privalo žinoti sąlygas, kurioms esant po geležinkelių transporto eismo įvykio, kurio metu apgadinami riedmenys, leidžiama važiuoti toliau:

2.9.1. turi gebėti įvertinti, ar bėginė transporto priemonė gali toliau važiuoti ir kokiomis sąlygomis, kad apie tokias sąlygas galėtų kuo greičiau pranešti geležinkelių infrastruktūros valdytojui;

2.9.2. turi gebėti nustatyti, ar reikalingas ekspertų įvertinimas prieš traukiniui pradedant toliau važiuoti.

2.10. Asmenys, siekdami užtikrinti traukinio stovėjimą, privalo:

2.10.1. gebėti imtis priemonių, užtikrinančių, kad atskiri geležinkelių riedmenys ar jų įranga netikėtai neišjungtų ar nepajudėtų net ir sudėtingiausiomis sąlygomis;

2.10.2. išmanyti priemones, kuriomis galima sustabdyti atskirus geležinkelių riedmenis ar jų įrangą, jei jie netikėtai pradėtų judėti.

2.11. Asmenys, siekdami nustatyti valdymo būdą ir traukinio didžiausią greitį atsižvelgiant į geležinkelio kelių savybes, privalo:

2.11.1. paisyti jiems pateiktos informacijos, pavyzdžiui, apie greičio ribojimus arba signalizacijos pakeitimus;

2.11.2. gebėti nustatyti valdymo būdą ir traukinio didžiausią leistiną greitį.

2.12. Asmenys turi gebėti numatyti problemas ir tinkamai reaguoti, laikydamiesi saugos ir kitų reikalavimų, pavyzdžiui, punktualumo ir ekonominio naudingumo. Jie turi gerai žinoti geležinkelio kelius ir jų maršrute esančią įrangą bei prireikus žinoti sutartus atsarginius maršrutus. Svarbūs šie aspektai:

2.12.1. eksploatavimo sąlygos (bėgių keitimas, eismas viena kryptimi, eismo pertraukos ir kiti);

2.12.2. maršruto patikrinimas ir susipažinimas su atitinkamais dokumentais;

2.12.3. naudotinių bėgių nustatymas;

2.12.4. taikomos eismo taisyklės ir signalizavimo sistemos reikšmės;

2.12.5. valdymo režimas;

2.12.6. blokavimo sistema ir su ja susijusios taisyklės;

2.12.7. stočių pavadinimai, vieta ir atstumo iki jų bei važiavimo per stotis ypatumus, siekiant numatyti tinkamą važiavimo būdą;

2.12.8. signalizavimas apie skirtingų valdymo arba energijos tiekimo sistemų keitimą;

2.12.9. skirtingų kategorijų traukinių greičio apribojimai;

2.12.10. topografiniai duomenys (kelio profilio, įkalnių, nuokalnių, kreivių žinojimas);

2.12.11. specialios stabdymo sąlygos, pavyzdžiui, taikomos geležinkelio keliams, kuriuose pasitaiko didelių nuokalnių;

2.12.12. valdymo ypatumai: specialūs signalai, ženklai, išvykimo sąlygos ir kita.

2.13. Asmenys, laikydamiesi saugos reikalavimų, privalo gebėti:

2.13.1. užvesti traukinius, tik jei yra įvykdytos visos privalomos sąlygos (tvarkaraštis, įsakymas išvykti arba išvykimo signalas, signalų naudojimas (jei privaloma) ir kita);

2.13.2. stebėti signalus šalia bėgių ir kabinoje, juos teisingai suprasti ir elgtis taip, kaip nurodyta tokio signalo atveju;

2.13.3. saugiai važiuoti traukiniu atsižvelgiant į specialų valdymo režimą: gavę nurodymą važiuoti specialiu režimu, laikinai laikytis greičio apribojimų, važiuoti priešinga kryptimi, pavojaus atveju nepaisyti signalų, manevruoti, keisti kryptį, važiuoti statybų teritorijomis ir kita;

2.13.4. stoti pagal tvarkaraštį numatytoje arba papildomoje stotelėje ir, jei būtina, imtis papildomų veiksmų, susijusių su paslaugų teikimu keleiviams traukiniui stovint, pavyzdžiui, atidaryti ir uždaryti duris.

2.14. Asmenys, valdydami traukinį, privalo:

2.14.1. sugebėti nustatyti, kurioje geležinkelio kelio vietoje yra traukinys;

2.14.2. gebėti naudoti stabdžius greičiui mažinti ir traukiniui sustabdyti, tausodami geležinkelių riedmenis ir įrangą;

2.14.3. gebėti koreguoti traukinio eigą laikydamiesi tvarkaraščio ir nurodymų taupyti energiją, atsižvelgdami į traukos priemonės, traukinio, geležinkelio kelio ir aplinkos savybes.

2.15. Asmenys gedimų atvejais privalo gebėti:

2.15.1. būti dėmesingi, pastebėti neįprastus įvykius, susijusius su geležinkelių infrastruktūra bei aplinka, kiek tai įmanoma valdant traukinį: signalus, bėgius, energijos tiekimą, pervažas, geležinkelio kelius, kitą eismą;

2.15.2. žinoti konkretų atstumą iki aiškių kliūčių;

2.15.3. kuo greičiau pranešti geležinkelių infrastruktūros valdytojui apie pastebėto gedimo vietą ir pobūdį ir įsitikinti, ar informacija buvo teisingai suprasta;

2.15.4. atsižvelgti į geležinkelių infrastruktūrą, užtikrinti arba pasirūpinti eismo ir žmonių sauga kiekvieną kartą, kai būtina.

2.16. Asmenys, geležinkelių transporto eismo įvykių, gaisrų ir įvykių, kurių metu nukenčia žmonės, atvejais privalo gebėti:

2.16.1. imtis traukinio apsaugos priemonių ir pakviesti pagalbą;

2.16.2. kilus gaisrui, nustatyti, kur sustabdyti traukinį ir prireikus padėti keleiviams evakuotis;

2.16.3. geležinkelio įmonės (vežėjo) ar geležinkelių infrastruktūros valdytojo nustatyta tvarka kuo greičiau perduoti visą būtiną informaciją apie gaisrą, jei mašinistas pats savo jėgomis negali jo užgesinti;

2.16.4. kuo greičiau pranešti apie šias sąlygas geležinkelių infrastruktūros valdytojui ir kitiems traukiniams bei artimiausių stočių budėtojams;

2.16.5. įvertinti, ar geležinkelių riedmenys gali toliau judėti tokia geležinkelių infrastruktūra ir kokiomis sąlygomis tai gali būti daroma.

2.17. Asmenys privalo įgyti žinių ir gebėjimų, susijusių su geležinkelių infrastruktūros valdytojų ar geležinkelio įmonių (vežėjų), kurių prašoma išduoti traukinio mašinisto sertifikatus, geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemomis.

2.18. Žinių ir gebėjimų, susijusių su geležinkelių infrastruktūros valdytojų ir geležinkelio įmonių (vežėjų) geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemomis, apimtį nustato geležinkelių infrastruktūros valdytojai ar geležinkelio įmonės (vežėjai), kurių prašoma išduoti traukinio mašinisto sertifikatus.

2.19. Traukinio mašinistai, kurie turi bendrauti su geležinkelių infrastruktūros valdytoju saugos požiūriu svarbiais klausimais, turi turėti bent vienos iš geležinkelių infrastruktūros valdytojo nurodytos kalbos įgūdžių. Jie turi gebėti aktyviai ir veiksmingai bendrauti įprasto darbo, pablogėjusių sąlygų ir avarinių situacijų metu, gebėti naudoti pranešimus ir pranešimų perdavimo metodiką, nurodytus Europos Komisijos 2012 m. lapkričio 14 d. sprendime Nr. 2012/757/EB dėl Europos Sąjungos traukinių eismo organizavimo ir valdymo posistemio techninės sąveikos specifikacijos, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2007/756/EB (OL 2012 L 345, p. 1) (toliau – Sprendimas Nr. 2012/757/EB). Mašinistai turi mokėti:

2.19.1. bendrauti praktinėse situacijose, kuriose yra nenumatytų aplinkybių;

2.19.2. apibūdinti priemones eismo saugos klausimais;

2.19.3. palaikyti paprastą pokalbį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-258\(1.5 E\)](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09726

Nr. [3-266\(1.5 E\)](#), 2016-07-28, paskelbta TAR 2016-07-29, i. k. 2016-21106

2.19¹. Mašinistų geležinkelių infrastruktūros valdytojo nurodytos kalbos supratimo (klausymo ir skaitymo) ir bendravimo (žodžiu ir raštu) įgūdžiai turi būti ne žemesnio kaip B1 lygio pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3-258\(1.5 E\)](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09726

2.19². Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas gali netaikyti atitinkamiems traukinio mašinistams šio priedo 2.19¹ papunktyje nustatytų reikalavimų tuo atveju, kai geležinkelių transporto eismą numatoma vykdyti tarp kaimyninės Europos Sąjungos valstybės narės valstybės sienos ir Lietuvos Respublikos teritorijoje esančios pirmos nuo Lietuvos Respublikos valstybės sienos geležinkelio stoties, pritaikytos traukinio perdavimo operacijoms atlikti, ir jeigu laikomasi šių sąlygų:

2.19².1. geležinkelio įmonė (vežėjas) pateikė prašymą viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui leisti netaikyti šio priedo 2.19¹ papunktyje nustatytų reikalavimų; viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas geležinkelio įmonių (vežėjų) prašymus nagrinėja laikydamasis tos pačios viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo nustatytos tvarkos, kuri yra Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų dalis;

2.19².2. geležinkelio įmonė (vežėjas) įrodo, kad ji ėmėsi pakankamų priemonių atitinkamų traukinio mašinistų ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo darbuotojų bendravimui įprasto darbo, pablogėjusių sąlygų ir avarinių situacijų metu Sprendime Nr. 2012/757/EB numatyta tvarka užtikrinti;

2.19².3. geležinkelio įmonė (vežėjas) ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas užtikrina, kad atitinkami traukinio mašinistai būtų susipažinę su taisyklėmis ir priemonėmis, numatytomis Sprendime Nr. 2012/757/EB, ir kad jiems būtų surengti mokymai, numatyti geležinkelio įmonės (vežėjo) ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo SVS.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3-266\(1.5 E\)](#), 2016-07-28, paskelbta TAR 2016-07-29, i. k. 2016-21106

3. Traukinio mašinisto mokymo programose nustatomi asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatų, mokymo metodai turi užtikrinti teorinio mokymo (seminarai ir demonstraciniai užsiėmimai) ir praktinio mokymo (mokymas darbo vietoje, lokomotyvo valdymas prižiūrint arba be priežiūros mokymo tikslams skirtais geležinkelių keliais) trukmės santykį, kurį nustato geležinkelių infrastruktūros valdytojai ar geležinkelio įmonės (vežėjai), kai priima sprendimą dėl asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatų, mokymo.

4. Asmenų mokymo metodai, kai mokymui yra naudojamos kompiuterinės mokymo programos, yra galimi, jeigu individualiai mokomasi teisės aktų, reglamentuojančių geležinkelių transporto eismą, reikalavimų.

5. Aprašant asmenų mokymo metodus pirmenybė turi būti teikiama tokiems mokymo metodams, kuriuos taikant traukinio mašinistai lydi asmenis, pageidaujančius gauti traukinio mašinisto sertifikatų, nustatytu maršrutu atitinkamą skaičių kartų dienos ir nakties metu.

6. Traukinio valdymo imitatorių naudoti neprivaloma, tačiau jie yra naudinga asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatų, mokymo priemonė. Traukinio valdymo imitatorius ypač rekomenduojama naudoti tada, kai mokoma dirbti neįprastomis sąlygomis ar supažindinant su retai taikomų teisės aktų reikalavimais. Ypatingas traukinio valdymo imitatorių privalumas yra tas, kad jie sudaro galimybę įgyti tokių praktinių žinių ir gebėjimų, kurių negalima įgyti realiomis sąlygomis. Rekomenduojama naudoti naujausių modelių traukinio valdymo imitatorius.

ASMENŲ, PAGEIDAUJANČIŲ GAUTI TRAUKINIO MAŠINISTO SERTIFIKATUS, EGZAMINAVIMO PRIEMONĖS

1. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai) privalo parengti, patvirtinti ir paskelbti savo interneto tinklalapiuose bei kitose informacijos priemonėse asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatą, egzaminavimo tvarką, kurioje būtų nustatyta, kad:

1.1. asmenis, pageidaujančius gauti traukinio mašinisto sertifikatą, egzaminuotų traukinio mašinistų egzaminavimo centrai ar traukinio mašinistų egzaminuotojai, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo nustatyta tvarka įgiję įgaliojimus traukinio mašinistų egzaminavimo centrams ar traukinio mašinistų egzaminuotojų pripažinimo pažymėjimus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

1.2. asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatą, egzaminai turi būti vykdomi laikantis šių principų:

1.2.1. nediskriminavimo – negali būti taikoma tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu;

1.2.2. lygiateisiškumo – visiems egzaminuojamiesiems turi būti sudarytos vienodos sąlygos laikyti egzaminą ir visų asmenų egzaminai turi būti vertinami pagal vienodus kriterijus;

1.2.3. konfidencialumo – egzaminuotojas privalo užtikrinti, kad iki egzamino nebus atskleistos egzamino užduotys;

1.2.4. nepriklausomumo ir objektyvumo – egzaminai turi būti organizuojami taip, kad būtų išvengta interesų konflikto, ir vertinami objektyviai ir nešališkai;

1.2.5. atsekamumo – egzaminų eiga ir egzaminų rezultatai turi būti fiksuojami, o jų užduotys ir įrašai saugomi;

1.2.6. nepriklausomumo ir objektyvumo – egzaminai turi būti vertinami objektyviai ir nešališkai.

1.3. Asmuo, pageidaujantis laikyti egzaminą traukinio mašinisto sertifikatui gauti, turi turėti galiojantį traukinio mašinisto pažymėjimą.

1.4. Egzaminą traukinio mašinisto sertifikatui gauti sudaro šios dalys:

1.4.1. teorijos egzaminas;

1.4.2. praktikos egzaminas.

1.5. Teorijos ir praktikos egzaminus gali laikyti asmenys, kurie yra baigę mokymus pagal geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar geležinkelio įmonės (vežėjo) parengtą ir patvirtintą mokymo tvarką.

1.6. Egzaminų metu turi būti patikrintos asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatą, teorinės ir praktinės profesinės žinios, nurodytos šio Aprašo 1 priede.

1.7. Teorijos egzaminas laikomas raštu arba kompiuteriu. Egzaminą turi stebėti Inspekcijos pripažintas egzaminuotojas.

1.8. Egzaminuotojas teorijos egzamino testo užduotis iš klausimų katalogo turi parinkti ne anksčiau kaip prieš 1 darbo dieną iki egzamino pradžios.

1.9. Teorijos egzaminą sudaro 30 klausimų po 3 galimus atsakymus į kiekvieną klausimą, iš kurių vienas yra teisingas. Už teisingai atsakytą klausimą gaunamas 1 balas. Klausimai parenkami atsitiktinumo principu. Teorijos egzaminas išlaikomas, jei asmuo teisingai atsako į ne mažiau kaip 26 klausimus.

1.10. Praktikos egzaminą leidžiama laikyti tik tuo atveju, jei išlaikomas teorijos egzaminas.

1.11. Praktikos egzamino metu vertinamas asmens gebėjimas tinkamai ir veiksmingai atlikti

traukinio mašinisto funkcijas. Egzaminą turi stebėti Inspekcijos pripažintas egzaminuotojas.

1.12. Praktikos egzamino metu galima surinkti 10 balų. Egzaminas išlaikomas, jei asmuo surenka ne mažiau kaip 8 balus. Su praktinio egzamino rezultatais asmuo supažindinamas iš karto.

1.13. Egzaminų perlaikymų skaičius neribojimas. Tuo atveju, jei neišlaikytas tik praktikos egzaminas, pakartotinai perlaikyti teorijos egzaminą neprivaloma.

1.14. Praktikos egzamino eiga filmuojama. Filmuota medžiaga saugoma Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka ir periodiškumu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

2. Asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatą, mokymo programos ir mokymo metodai turi būti tokie, kad būtų suteiktos praktinės ir teorinės profesinės žinios, nurodytos Aprašo 1 priede.

3. Asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatą, profesinės žinios ir gebėjimai turi būti patikrinti egzamino metu:

3.1. tikrinant, kaip asmenys, pageidaujantys gauti traukinio mašinisto sertifikatą, moka teisės aktus, reglamentuojančius geležinkelių transporto eismą, gali būti naudojami ir traukinio valdymo imitatoriai;

3.2. gebėjimas valdyti geležinkelių riedmenis vertinamas asmenims, pageidaujantiems gauti traukinio mašinisto sertifikatą, praktinio egzamino metu valdant geležinkelių riedmenis.

TRAUKINIO MAŠINISTO SERTIFIKAVIMO TVARKOS APRAŠAS

1. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai) privalo parengti, patvirtinti ir paskelbti savo interneto tinklalapiuose bei kitose informacijos priemonėse traukinio mašinisto sertifikatų išdavimo tvarką, kurioje būtų nustatyta:

1.1. traukinio mašinisto sertifikatų išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo tvarka;

1.2. periodinių patikrinimų, kuriais siekiama patikrinti traukinio mašinisto įgūdžius, organizavimo tvarka: egzaminai ir (ar) testai, kurių metu patikrinamos profesinės žinios ir gebėjimai, nurodyti Aprašo 1 priede. Šių egzaminų ir (ar) testų dažnumą nustato geležinkelių infrastruktūros valdytojas ar geležinkelio įmonė (vežėjas):

1.2.1. valstybinės kalbos žinios (tik tiems, kuriems valstybinė kalba nėra gimtoji) tikrinamos ne rečiau kaip kas 3 metai ir jeigu asmuo daugiau nei 1 metus nedirbo traukinio mašinistu šioje geležinkelių infrastruktūroje;

1.2.2. žinių apie geležinkelių infrastruktūrą, apie maršrutus ir geležinkelių transporto eismo valdymo taisykles patikrinimas ne rečiau kaip kas 3 metai arba jeigu asmuo daugiau nei 1 metus nedirbo traukinio mašinistu šioje geležinkelių infrastruktūroje;

1.2.3. nurodytų žinių apie geležinkelių riedmenis patikrinimas ne rečiau kaip kas 3 metai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

1.3. traukinio mašinisto sertifikatų atnaujinimo tvarka, jeigu traukinio mašinistui buvo išduoti su geležinkelių riedmenimis ir geležinkelių infrastruktūra susiję papildomi leidimai;

1.4. priemonės siekiant, kad būtų sukurtos traukinio mašinisto sertifikatų klastojimo prevencinės priemonės ir informacijos apie klastojimo atvejus perdavimo būdai kompetentingoms institucijoms.

2. Atlikus šio priedo 1.2 papunktyje nurodytus patikrinimus, turi būti daromas įrašas traukinio mašinisto sertifikate ir geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar geležinkelio įmonės (vežėjo) sudaromame traukinio mašinisto sertifikatų sąrašė. Jeigu traukinio mašinistas be pateisinamos priežasties nedalyvavo periodiniame patikrinime arba jeigu patikrinimo rezultatai neigiami, geležinkelių infrastruktūros valdytojas ar geležinkelio įmonė (vežėjas) privalo nušalinti traukinio mašinistą nuo geležinkelių riedmenų valdymo ir imtis priemonių, nustatytų jų geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

3. Asmenims, pageidaujantiems gauti traukinio mašinisto sertifikatus ir išlaikiusiems šiame Apraše nustatytus reikalavimus atitinkančius egzaminus, turi būti išduodami traukinio mašinisto sertifikatai, suteikiantys teisę valdyti vienos ar abiejų kategorijų geležinkelių riedmenis tam tikrais geležinkelio keliais:

3.1. A kategorijos: manevrinius lokomotyvus, ūkinius traukinius, geležinkelių infrastruktūros priežiūrai ir remontui skirtus geležinkelių riedmenis ir visus kitus lokomotyvus, kurie naudojami manevrams atlikti;

3.2. B kategorijos: keleiviams, bagažui ir (ar) kroviniams vežti skirtus geležinkelių riedmenis.

4. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai) turi patvirtinti skundų nagrinėjimo tvarką, pagal kurią traukinio mašinistams suteikiama galimybė kreiptis į Inspekciją ir apskųsti sprendimus, susijusius su traukinio mašinisto sertifikatų išdavimu, galiojimo sustabdymu, galiojimo sustabdymo panaikinimu ir galiojimo panaikinimu. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai) privalo pakeisti traukinio mašinisto sertifikatus, jeigu traukinio mašinistai įgyja teisę valdyti kitus geležinkelių riedmenis ar naudotis kita geležinkelių infrastruktūra, nei nurodyta sertifikatuose.

5. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai) informaciją apie traukinio mašinistų sertifikatus (sertifikatų išdavimą, galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą) gali tvarkyti VGI IS arba naudoti kitas tvarkymo priemones.

Papildyta punktu:

Nr. [3-539](#), 2013-10-16, Žin., 2013, Nr. 110-5457 (2013-10-19), i. k. 1132210ISAK0003-539

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-378](#), 2006-10-02, Žin., 2006, Nr. 107-4075 (2006-10-06), i. k. 1062210ISAK0003-378

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2003 m. vasario 20 d. įsakymo Nr. 3-79 "Dėl Geležinkelių transporto eismo įvykių tyrimo ir jų padarinių likvidavimo nuostatų patvirtinimo" ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 3-297 "Dėl Reikalavimų geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemoms patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-331](#), 2010-05-19, Žin., 2010, Nr. 60-2978 (2010-05-25), i. k. 1102210ISAK0003-331

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 3-297 "Dėl Reikalavimų geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemoms patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-440](#), 2010-07-13, Žin., 2010, Nr. 85-4496 (2010-07-17), i. k. 1102210ISAK0003-440

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 3-297 "Dėl Reikalavimų geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemoms patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-680](#), 2010-11-16, Žin., 2010, Nr. 136-6968 (2010-11-20), i. k. 1102210ISAK0003-680

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 3-297 "Dėl Reikalavimų geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemoms patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-459](#), 2011-07-28, Žin., 2011, Nr. 100-4725 (2011-08-06), i. k. 1112210ISAK0003-459

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 3-297 "Dėl Reikalavimų geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemoms patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-578](#), 2011-09-29, Žin., 2011, Nr. 121-5731 (2011-10-08); Žin., 2011, Nr. 123-5846 (2011-10-13), i. k. 1112210ISAK0003-578

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 3-297 "Dėl Reikalavimų geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemoms patvirtinimo" pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-804](#), 2012-12-10, Žin., 2012, Nr. 145-7490 (2012-12-14), i. k. 1122210ISAK0003-804

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 3-297 "Dėl Reikalavimų geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemoms patvirtinimo" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-539](#), 2013-10-16, Žin., 2013, Nr. 110-5457 (2013-10-19), i. k. 1132210ISAK0003-539

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 3-297 "Dėl Geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemų reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-358\(1.5 E\)](#), 2015-08-24, paskelbta TAR 2015-08-24, i. k. 2015-12553

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 3-297 „Dėl Geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-258\(1.5 E\)](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09726

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 3-297 „Dėl Geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-433\(1.5 E\)](#), 2015-10-20, paskelbta TAR 2015-10-20, i. k. 2015-15770

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 3-297 „Dėl Geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

12.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-266\(1.5 E\)](#), 2016-07-28, paskelbta TAR 2016-07-29, i. k. 2016-21106

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 3-297 „Dėl Geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo